

Nr 398.

Av herr **Forssell**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition angående försvarsväsendets ordnande.*

Den nitälskan för försvaret, som tager sig uttryck på olika sätt inom breda lager av svenska folket, har såsom frivilligt arbete till försvarets stärkande väsentligen inriktats på perifera områden såsom landstorm och skytte-rörelse. Det förefaller som om detta intresse och detta frivilliga arbete i första hand borde utnyttjas inom försvarets centrala delar och på ett sådant sätt, att den som frivilligt vill offra tid och krafter på sin utbildning i försvarets tjänst även beredes tillfälle härtill. Härvid böra dessa frivilliga krafter i görlig mån utnyttjas för utbildning till befäl av olika grader. Ett viktigt önskemål är härvid, att denna befälsutbildning ordnas så, att vägen till befördran jämnas för inom det militära området talangfull och intresserad man, även om denne icke avlagt studentexamen vid inträdet i militärtjänst.

Till vinnandet av ovan angivna önskemål kunna nedanstående anordningar tjäna.

Samtliga som göra militärtjänst vid armén fullgöra vanliga värnpliktsövningar (börjande omkring 1 april). En var bör det stå fritt att göra detta, så snart han besitter erforderlig kroppsutveckling. Till en början sker inom varje vapenslag gemensam utbildning, utan uppdelning efter föregående skolbildning eller eventuella framtidsplaner. Efter relativt kort tid — en à två månader — sker, på grund av visad färdighet i tjänsten, uppdelning i grupper som givas differentierad utbildning, allt efter kompetens. Därvid gives sålunda möjlighet för envar att få följa utbildningen i första hand till underbefäl och sedan vidare, allt efter militär färdighet, och detta tillsammans med dem, som avse att utbilda sig till officerare eller reservofficerare.

Vid slutet av den första obligatoriska utbildningstiden (1 okt.) bör en var hava rätt att frivilligt fortsätta sin militära utbildning över vintern till vårens inryckningsdag. Därvid bör uttagning ske till olika fortsatta utbildningskurser allt efter i militärtjänsten visad kompetens. De sålunda till vidare utbildning uttagna böra till visst antal hava rätt till fortsatt utbildning för vinnande av officersgraden. Att genomgåendet av denna utbildning till vissa delar kommer att taga längre tid för dem, som hava lägre skolbildning, är uppenbart, men bör icke hindra, att utbildningen fortlöper efter enahanda linjer för alla.

Vid inträde i krigsskolan måste viss del av de allmänna läroverkens studentkurs förutsättas som förkunskap. För icke studenter måste dessa delar särskilt kompletteras. Huruvida den nu för motsvarande ändamål tillämpade förkortade studentexamen därvid är lämplig eller huruvida i stället en speciell inträdesprövning i samma syfte bör anordnas vid krigsskolan,

borde närmare prövas, men är för principens genomförande av mindre betydelse.

För den händelse icke obligatoriska repetitionsövningar införas i tillräckligt antal, bör även här stå en var öppet att frivilligt genomgå sådana till sådant antal och med sådana tids mellanrum, som militärt befinnes lämpligt. På samma sätt bör, för den som icke frivilligt fortsatt sin tjänstgöring efter första årets obligatoriska tjänstgöring, tillfälle finnas att frivilligt genomgå vinterutbildning under lämplig tid.

Frivillig tjänstgöring borde för reservofficerare av särskild talang för militärt arbete kunna utnyttjas till deras vidareutbildning utöver kaptensgraden. Det synes, som det icke vore uteslutet att reservofficerare med teknisk utbildning, speciellt inom det mekaniska området, borde kunna hava stora förutsättningar att dels själva på framgångsrikt sätt handhava trupp, som förses med allt mera komplicerade mekaniska hjälpmedel, dels kunna vara arméns ledning till särskild nytta, då det gäller att finna den militärt bästa användningen för nya tekniska möjligheter. Det synes icke uteslutet, att vad som nu planeras av mekanisk utrustning för armén vid ett kommande krigsutbrott snart befinnes föråldrat. Helt visst skulle anpassningen till de nya tekniska möjligheterna kunna ske bättre och framför allt snabbare, om skickliga ingenjörer med viss militär träning över den vanliga reservofficerens funnes att tillgå på olika håll inom armén.

Det är självfallet icke uteslutet — ehuru knappast troligt — att öppnade möjligheter för frivillig militärtjänstgöring enligt vad ovan antytts eller efter andra linjer skulle bli i stort sett outnyttjade. Skadan härav vore jämfört med nu ingen, ty samtidigt skulle kostnaden för detta frivilliga arbete försvinna. Lyckas åter försöket, så att ett icke allt för ringa antal påtager sig sådan frivillig tjänst, kommer vinsten att bli avsevärd. Icke blott därigenom att bättre övad trupp skulle förefinnas, utan en elit skulle bildas, ur vilken arméns befäl kunde väljas och vilken i övrigt kunde utgöra en moralisk ryggrad för olika förband och trupper.

Ovan har förutsatts, att den obligatoriska militärtjänstgöringen för till krigstjänst uttagna skulle vara så lång, men icke heller längre än vad oundgängligen kräves för att åstadkomma en stridsduglig trupp. Denna tjänstgöring måste föreligga, även om förhållandena för tillfället äro av fredlig art, ty läget kan ändras innan årgången åldrats. Vid kritiska tillfällen kan beredskapskravet nödvändiggöra, att första tjänstgöringstiden förlänges, eventuellt intill ett år. Detta bör kunna ske utan särskilt uppseendeväckande åtgärder, varför det bör ligga i regeringens hand att sålunda förlänga tjänstetiden.

Med hänvisning till ovanstående får undertecknad hemställa, att riksdagen måtte besluta:

att de värnpliktigas tjänstgöring inom armén skall ordnas så, att samtliga, både de som avse att vidare utbilda sig till befäl och övriga, hava från början gemensam tjänstgöring samt

sedermera uttagas till vidare utbildning i mån av visad kompetens,

att möjlighet beredes för frivillig utbildning utöver den obligatoriska,

att reservofficersutbildningen ordnas så, att särskilt kvalificerade reservofficerare kunna efter fortsatt frivillig utbildning befordras till högre grad än kapten,

att i regeringens hand lägges rättigheten att, då så prövas nödigt, förlänga första utbildningstiden intill ett år.

Stockholm den 21 april 1936.

Carl Forssell.
